

12. gr.

Reglugerð þessi er sett með stoð í 23. gr. laga nr. 50/1988, um virðisaukaskatt, með áorðnum breytingum, og öðlast þegar gildi.

Fjármálaráðuneytið, 22. mars 1990.

Ólafur Ragnar Grímsson.

Snorri Olsen.

FJALLSKILASAMÞYKKT

fyrir Rangárvallasýslu.

I. KAFLI

Um stjórn fjallskilamála.

1. gr.

Rangárvallasýsla er eitt fjallskilaumdæmi og hefur héraðsnefnd yfirstjórn allra fjallskilamála samkvæmt lögum nr. 6/1986 um afréttamálefni, fjallskil o.fl., en hreppsnefndir annast stjórn og framkvæmd þeirra í hverjum hreppi, eða í sameiningu þar sem svo hagar til.

2. gr.

Hver hreppsnefnd getur valið einn mann til þess að hafa á hendi stjórn og umsjón fjallskilamála hreppsins og nefnist hann fjallskilastjóri. Þá má hreppsnefnd einnig kjósa fjallskilanefnd, 3–5 menn, sem síðan kjósa formann nefndarinnar, fjallskilastjóra, sem sér um framkvæmd fjallskilamála í viðkomandi hreppi.

3. gr.

Þar sem tveir hreppar eru sameiginlegir eigendur að afrétti, telst hvor þeirra um sig sjálfstæð fjallskiladeild.

II. KAFLI

Um afrétti og notkun þeirra.

4. gr.

Allt land, sem fjallskilaframkvæmd tekur til, skiptist í afrétti og heimalönd. Það skulu vera afréttir, sem áður hafa verið. Þó geta hreppsnefndir tekið upp nýja afrétti, breytt takmörkum afrétta og lagt til þeirra heimalönd eða landshluta einstakra jarða með samþykki landeiganda, umráðamanns og héraðsnefndar.

5. gr.

Stjórnnum fjallskiladeilda og sveitarstjórnnum er skylt að hafa í samráði við gróðurverndarnefnd og Landgræðslu ríkisins eftirlit með því, að gróðurlendi í heimahögum og afréttum sé ekki íþyngt um of.

6. gr.

Þar sem upprekstrarfélag á eitt aðild að afrétti, er hreppsnefndinni heimilt að leigja hann um tiltekinn árafjölda, og gera um það sérstakan, bindandi samning, enda liggi fyrir meirihlutasamþykkt félagsins. Óheimilt er að gera slíka samninga við utansveitarmenn.

7. gr.

Enginn má lána utansveitarmanni ítölu sína í afrétti, nema með leyfi hlutaðeigandi hreppsnefndar, enda sé afréttarland viðurkennt nægilegt.

Enginn má heldur leyfa öðrum sumarreit fyrir búfé í heimalandi sínu, þar sem hætta er á að þýngt yrði óréttilega öðrum samveitarmönnum eða nágrönnum, án leyfis þeirra og hreppsnefndar.

8. gr.

Hreppsnefnd getur, í samráði við Landgræðslu og/eða gróðurverndarnefnd, sett reglur um hvenær reka má fé til afréttar, ennfremur á hvaða svæði í afrétti fjallféð skuli rekið eða flutt, og hve margt á hvert svæði. Ekki skal upprekstur leyfður fyrr en gróður er nægur að mati sveitarstjórnar, en henni er heimilt að leita álits gróðurverndarnefndar áður en leyfi er veitt.

Hreppsnefnd hefur heimild til að skipa eða samþykkja eftirlitsmann með flutningi eða rekstri fjár í afrétt. Ber honum að sjá um að reglum sé hlýtt, og vel með féð farið. Sérstaklega skal hann gæta þess að fénu sé haganlega dreift og ærnar látnar taka lömb sín.

Eftir fyrstu leit að hausti, er óheimilt að reka eða flytja fé í afrétt og lönd sem að afrétti liggja og notuð eru sem sumarbeitolönd eða stuðla að því á nokkurn hátt að fénaður renni þangað.

9. gr.

Nú þykir einhverjum ofsett í afrétt nágrannahrepps, og verður af þessum ástæðum fyrir tilfinnanlegum ágangi af afréttarfé, þá er hinum sama heimilt að krefjast þess, að héraðsnefnd hlutist til um, að ítölunefnd ákveði tölu fjár í afréttinn. Ber afréttareiganda að haga tölu fjár í afréttinn eftir mati ítölunefndar.

10. gr.

Hreppsnefnd er heimilt, ef eigendur eða ábúendur jarða í hreppnum telja sig verða fyrir tilfinnanlegum ágangi innansveitar eða utansveitar búpenings í heimalandi eða löndum og ekkert leyfi eða heimild er fyrir, að fyrirskipa smölun á stærra eða minna svæði í sveitinni, þegar henni þykir þurfa, og reka til almenningrétta. Þar er eigendum skylt að hirða fénað sinn.

Þegar hreppsnefnd fyrirskipar smölun slíka og þá, er hér um ræðir, skal henni skylt, áður en smölun fer fram, að birta ráðstöfun sína í nágrannahreppnum, svo að búendum þar gefist kostur á að hirða fé sitt.

Skepnur sem sérstaklega eru áleitnar við girðingar, matjurtagarða og skrudgarða, skal eigandi hirða, þegar tilsagðar eru, setja í örugga vörslu eða farga þeim. Sýni hann hirðuleysi í því efni, ber honum að bæta allt það tjón, er skepna þessi eða skepnur hafa valdið eða valda.

Eigendum búfjár í þéttbýli er skylt að hafa fénað sinn í öruggri girðingu, sé hann innan þess svæðis, sem skipulagt er.

11. gr.

Enginn má reka fénað sinn í annarra lönd, án leyfis þeirra eða skilja þar eftir af rekstrum sínum eða flutningum. Annarra fé mega menn heldur eigi láta fara í rekstra sína til og frá afrétti og rétta.

12. gr.

Telji einhver ábúandi jarðar sig verða fyrir óhæfilegum ágangi búfjár nágranna síns, vegna þess að sá siðarnefndi hafi girt stærra eða minna svæði af beitolandi sínu og verji það að meira eða minna leyti, með því að sleppa hlutfallslega of miklu af fénaði sínum utan girðingar í þann hluta landsins, sem liggur ógirt að landi eða löndum nágranna hans, getur sá, sem telur sig verða fyrir áganginum, kært málið til hreppstjóra.

Hreppsnefnd er þá skylt að rannsaka málið. Þyki henni ástæða til, getur hún fyrirskipað þeim, sem hefur nokkuð af landi sínu afgirt, að hafa ákveðinn hluta búfjárins í hinu afgirta landi.

Heimilt er hlutaðeigendum að skjóta úrskurði hreppsnefndar til héraðsnefndar, sem fellir úrskurð um slík mál, en skylt er hlutaðeigendum að hlýða úrskurði hreppsnefndar, þótt málinu hafi verið vísað til héraðsnefndar, uns hún hefur felld úrskurð sinn.

III. KAFLI

Um ágang afréttarpenings o.fl.

13. gr.

Nú verða mikil brögð að ágangi búfjár úr afrétti í heimahaga og getur þá sá, er fyrir honum verður, gert sveitarstjórn viðvart. Skal hún þá, ef um óeðlilegan ágang er að ræða, skipa fyrir um smölun og rekstur til skilarétta. Þar er eigendum skylt að hirða, eða láta hirða fénað sinn, þegar tilkynnt hefur verið.

IV. KAFLI

Um göngur og réttir.

14. gr.

Hreppsnefnd reiknar fjallskilakostnaðinn ár hvert, með því að leggja í dagsverk og meta til verðs vinnu þá og annan kostnað er til þess þarf að afréttur sé fullsmalaður og það annað innt af hendi tilheyrandi fjallskilum, sem hún telur nauðsynlegt. Þessari heildarfjárhæð jafnar hún svo niður á hlutaðeigendur, þannig að 1/3 hluti komi á landverð jarða og eyðijarða að fráðregnu verði ræktaðs lands og hlunninda, og 2/3 hlutar komi á fjallskilaskyld fé.

Heimilt er þó hreppsnefnd að viðhafa þessa skiptingu að jöfnu milli landverðs og fénaðar. Heimilt er upprekstrarfélagi að leggja aukagjald á allt fé, lömb og fullorðið, sem til afréttar er rekið eða flutt og í heimalönd sem að afrétti liggja og eru nýtt sem afréttur, allt að 100% miðað við grunngjald á hverja fjallskilaskylda kind. Þar sem ítala er í afrétti, þannig að hverju býli er heimilt að reka til afréttar ákveðinn fjölda fjár, skal heimilt að jafna niður fjallskilakostnaði í samræmi við upprekstrarréttinn.

Hafi hreppaskipta- og/eða fjallskilaskiptasamningar verið gerðir um hlutaskipti fjallskilakostnaðar, fellur aukagjald þetta í hlut þess upprekstrarfélags, sem á hið flutta eða rekna fé.

Niðurföfnun á landverð skal miðast við gildandi fasteignamat á hverjum tíma. Þar sem meirihluti lands á sumum jörðum er ræktaður og óræktað land því í mjög lágu mati, er hreppsnefnd heimilt að taka tillit til þess við niðurföfnun fjallskila. Hverjum hlutaðeiganda er skylt að inna af hendi fjallskil þau, er á hann hafa verið lögð á þeim tíma og með þeim hætti, sem hreppsnefnd hefur ákveðið, hvort sem um fjallferðir, vinnuframlag eða peningagreiðslur er að ræða. Heimilt er honum þó að bera upp við hreppsnefndina aðfinnslur um hvernig fjallskilum er jafnað á aðra eða sjálfan hann eða einhverjum hafi ranglega verið sleppt. Skal kæra sú koma til hreppsnefndar bréflega áður en fjórar vikur eru liðnar frá niðurföfnun. Hreppsnefnd leggur síðan úrskurð á kærana. Úrskurði hreppsnefndarinnar um fjallskilakærana, má skjóta til héraðsnefndar og skal gera það skriflega fyrir árslok.

Enginn sá sem fjallskil eru lögð á, getur komist hjá því að inna þau af hendi, þótt hann hafi kært yfir þeim og lagt það mál undir úrskurð.

15. gr.

Hreppsnefnd skal tilkynna hvenær göngur eiga að hefjast og láta þá sem gert er að senda í göngur vita með nægum fyrirvara.

Fyrsta leit skal við það miðuð, að fjallsafnsréttir séu haldnar í síðasta lagi fimmtudag í 23. viku sumars, nema óviðráðanlegar tafir verði við smölun. Fjallsafni verði réttað strax að loknum göngum.

Í aðra leit skal farið viku til tíu dögum eftir fjallrétt.

Pegar sérstakar ástæður eru fyrir hendi, getur oddviti héraðsnefndar leyft að fjallferðir séu færðar aftur um nokkra daga.

16. gr.

Hreppsnefnd ræður hæfilega marga menn til fjallleita hverju sinni. Hún tilnefnir umsjónarmann með leitinni, sem hefur umsjón með smölun og skilum á fénu til rétta.

17. gr.

Sérhver fjallmaður skal vera 15 ára eða eldri, vel útbúinn að fötum og öðrum búnaði. Hreppsnefnd skal sjá fjallleitarmönnum fyrir viðhlítandi húsnæði á afrétti.

18. gr.

Séu færðar líkur fyrir því að fé leynist í afréttinum að lokinni annarri leit, skal það sótt á kostnað fjallskilasjóðs. Sé um fleiri leitir að ræða, skal hreppsnefnd sjá um að féð sé sótt á kostnað eiganda. Þó skal mönnum gefinn kostur á að leita, ef þeir óska þess. Semja þeir þá um greiðslu fyrir við þá sem eiga kindur þær sem kunna að finnast.

19. gr.

Hreppsnefnd er skylt að sjá um að fjallleitarmenn séu slysatriggðir meðan á smölun og skilum stendur.

Kostnaður sem af því leiðir greiðist úr fjallskilasjóði.

20. gr.

Þar sem svo háttar til, að afréttarfé rennur í lönd eyðijarða, sem liggja að afrétti, skulu fjallmenn smala þau sem afréttir væru. Heimilt er þó eigendum eða umráðamönnum að smala landið ef þeir óska þess, og þá að höfðu samráði við hreppsnefnd þess hrepps, sem mestra hagsmuna hefur að gæta.

21. gr.

Haga skal svo fjallgöngum, þar sem því verður við komið, að ekki verði misgöngur afrétta á milli. Skulu hreppsnefndir þær, er hlut eiga að máli, bera ráð sín saman um það.

V. KAFLI

Um byggingu og viðhald almenningsréttar og réttarstjórn.

22. gr.

Hreppsnefnd sér um að almenningsréttum hreppsins með tilheyrandi dilkum sé vel við haldið og að þær séu í góðu ástandi til notkunar. Byggingar- og viðhaldskostnaður almenningsréttar greiðist úr fjallskila- eða sveitarsjóði.

23. gr.

Aðalréttir og aukaréttir skulu vera þær sömu og nú eru. Pyki þörf á því að færa réttir þær úr stað, skal hlutaðeigandi hreppsnefnd leggja það fyrir almennan bændafund, og ræður meirihluti atkvæða úrslitum. Jafnframt þarf samþykki héraðsnefndar til breytingarinnar.

24. gr.

Sérhver landeigandi er skyldur að leggja til land undir almenningsréttir og fjárgeymslu-hólf við þær eða í næsta nágrenni, valdi það ekki skemmdum á yrktu landi. Sanngjarna þóknun úr fjallskilasjóði ber að greiða hlutaðeigandi fyrir jarðrask og átroðning eftir mati tveggja óvilhallra manna, er sýslumaður útnefnir, hafi samkomulag ekki náðst.

25. gr.

Hreppsnefnd skipar réttarstjóra er sér um innrekstur við réttahöld, kveður á um hvenær réttum sé lokið og gætir þess að allt fari fram í sem bestri röð og reglu. Réttarstjóri úthlutar dilkum eftir því sem honum sýnist best henta hverju sinni.

Hlutaðeigandi hreppstjórar skulu vera til staðar við réttahöld og gæta almennrar reglu.

VI. KAFLI.

Um byggðasmölun og byggðasafnsréttir.

26. gr.

Auk fjallsafnsréttar skal í hverjum hreppi halda byggðasafnsréttir eftir því sem hreppsnefnd telur ástæðu til. Þó skal minnst ein byggðasafnsrétt haldin hvert haust og ekki síðar en þriðjudag síðastan í októbermánuði.

Þeir hreppar sem ekki eiga afrétt, rétti á sama tíma, eftir því sem við verður komið, að boði hreppsnefnda í viðkomandi hreppum.

27. gr.

Byggðasmölun (smölun heimalanda) skal fara fram næsta dag á undan hverri byggðasafnsrétt.

Við byggðasmölun er hver og einn skyldur til að smala allt heimaland sitt og hlýðnast þeim fyrirskipunum hreppsnefndar, sem miða að því að vel sé smalað, og almenningur sé samtaka í smölun bæði innbyrðis og sveita á milli.

Síðan skal varðveita vel allt óskilafé og koma því til skilarétta í tæka tíð næsta dag.

Gefa skal eigendum kost á að hirða sitt fé í heimaréttum, áður en það er flutt til skilarétta. Sé fyrirmælum um smölun heimalands ekki hlýtt og sterkur grunur leikur á að í viðkomandi landi sé um óskil að ræða, getur hreppsnefnd fyrirskipað smölun á kostnað umráðamanns viðkomandi jarðar.

28. gr.

Við niðurjöfnun fjallskilanna gæti hreppsnefnd þess í hvert sinn, að ákveða hverjir skuli, sveitar sinnar vegna, vera sendir í réttir nágrannasveita, til þess að hirða það óskilafé úr sveit sinni sem þar kann að koma fyrir. Mega aldrei vera færri en tveir saman slíkra erinda í fyrstu byggðasafnsréttum. Telst þetta til fjallskila. Skulu þeir látnir vita með svo góðum fyrirvara sem hægt er, hvenær viðkomandi réttir verði haldnar.

29. gr.

Skilarétt á hrossum skal haldin í hverjum hreppi þriðjudaginn í 25. viku sumars, eftir að fram hefur farið smölun á þeim, er búendur skulu leysa vel af hendi.

Hver einstakur eigandi ber ábyrgð á að hross hans séu hirt í skilarétt.

30. gr.

Utansveitarfé sem ekki er hirt í réttum tekur réttarstjóri í sína vörslu og lætur eigendur eða forráðamenn viðkomandi hrepps vita um það, enda sé leyfilegt að flytja féð heim, annars sendi réttarstjóri það til slátrunar.

Allir flutningar úr réttum sveita á milli eru háðir fyrirmælum og leyfi Sauðfjárveikivarna.

31. gr.

Skylt er réttarstjóra ef sjáanlega eru sjúkar kindur í réttum, að sjá til þess að þær verði teknar og hafðar sér og gerðar víðeigandi ráðstafanir.

VII. KAFLI.

Um meðferð ómerkinga og óskilafjár.

32. gr.

Kalineyrt, eyrnalaust fé, ómerkinga og með ólæsilegum mörkum, sem lambsmæður ekki helga sér í heimaréttum, skal reka til almenningsréttta, bæði í fjallsöfnum og byggðasöfnum, og skal réttarstjóri sjá um að slíkt fé sé dregið í sérstakan dilk. Síðan skal leiða ær í dilkana og leyfa mönnum með því eða öðru móti að reyna að sanna eignarrétt sinn. Fjárbragð eitt sker þó ei úr um eignarrétt. Ómerkingar þeir, er enginn helgar sér í lok hverrar réttar, eru eign fjallskilasjóðs.

33. gr.

Allar óskilakindur (aðrar), sem ekki tekst að finna að eiganda, skulu færðar til slátrunar í slátruhús. Skulu hreppstjórar, að loknum öllum haustréttum, senda í hvern hrepp sýslunnar skýrslu um mörk á hinu slátraða fé, og mega eigendur þess ganga eftir andvirðinu er tveir mánuðir eru liðnir frá söluþegi, til septemberloka árið eftir, að frádregnum öllum kostnaði.

Sölu á óskilahrossum skal hreppstjóri jafnan auglýsa innanhrepps, nema þegar um lögskipaða hrossarétt er að ræða, þá skal hann senda skýrslu í hvern hrepp, eins og um annað óskilafé.

Förgun óskilafjár og sala óskilahrossa og nautgripa skal tilkynnt af hreppstjórum til birtingar í Lögbirtingablaði fyrir árslok. Greina skal frá marki og auðkenni hverrar skepnu eftir því sem kostur er.

34. gr.

Til þess að geta sannað eignarrétt sinn á sauðfé, ber eiganda að hafa lögheimilt og auglýst mark.

35. gr.

Hross sem eigandi þekkist ekki að, eða eigandi er utanhrepps og á engan þann að, er hirta vill gripinn eða gripina fyrir hans hönd, skulu jafnan talin í óskilum á hvaða tíma árs sem er.

Vakta skal þau í viku og fara síðan með sem annað óskilafé. Hreppstjóri auglýsir óskilahross og selur sem óskilafénað á opinberu uppboði með þriggja mánaða innlausnarfresti, ef enginn finnst eigandinn. Eigandi greiðir allan áfallinn kostnað, svo sem uppboðs-, fódur- og beitarkostnað. Eigendur geta vitjað andvirðis seldra óskilahrossa innan árs frá söluþegi, en að öðrum kosti færist það viðkomandi fjallskilasjóði til tekna.

36. gr.

Nú kemur fyrir kind eða hross með réttu marki ákveðins manns, en sá hinn sami veit sig ekki eiganda að, skal þá með fara sem óskilafé.

VIII. KAFLI.

Um búfjármörk.

37. gr.

Búfjármörk eru: eyrnamörk, brennimörk, frostmerkingar og plötumerki í eyra.

Sá sem tekur upp mark eða flytur inn í sveit með mark, sem er náð öðrum í sama sveitarfélagi, skal breyta marki sínu ef þess er óskað. Erfðamark og mark sem áður hefur verið notað í viðkomandi hreppi er rétthærra en nýupptekið mark að öðru jöfnu.

Óheimilt er að nota gróf særingamörk, hverju nafni sem nefnast.

38. gr.

Allir fjáreigendur skulu hafa sýslu- og hrepps Brennimark á fé sínu, eftir því sem héraðsnefnd segir fyrir um, eða plötu með merki í eyra af viðurkenndri gerð. Merki þessi verði komin á allar kindur er þeim er sleppt eftir fyrsta vetur.

39. gr.

Óheimilt er að draga sér búpening sem eigi ber hið rétta mark viðkomandi. Við sönnun á eign á búpeningi er frostmerking rétthæst, þá brennimark, plötumerki og síðast eyrnamark. Skylt er eiganda rétthærra marks að gera grein fyrir eignarrétti sínum, krefjist eigandi réttlægra marks þess.

40. gr.

Héraðsnefnd skal láta prenta markaskrá fyrir sýsluna áttunda hvert ár, og oftast ef þurfa þykir. Hver markeigandi skal koma marki sínu í skrána og greiða fyrir það gjald, er héraðsnefnd ákveður. Hvert heimili, sem á eitt eða fleiri mörk í skránni, fær eitt eintak af henni, og skal það fylgja jörðinni eða býlinu, þegar búendaskipti verða. Þá skal formaður héraðsnefndar sjá um, að nægilega mörg eintök verði send ókeypis til allra hreppa utan sýslu, þar sem búast má við samgangi fjár, svo og til Búnaðarfélags Íslands, sauðfjársjúkdómanefndar, markanefndar og sláturhúsa á Suðurlandi.

41. gr.

Héraðsnefnd skal fela ákveðnum manni, markaverði, umsjón með söfnun og upptöku marka og undirbúning prentunar markaskrár. Kosning markavarðar fer fram að lokinni útgáfu hvernar markaskrár. Héraðsnefnd ákveður markaverði þóknun fyrir störf hans. Við útgáfu markaskráa og auglýsingu marka í Lögbirtingablaði skal markavörður fara eftir gildandi lögum og reglugerð.

42. gr.

Hreppsnefndir skulu, hver í sínum hreppi, samkvæmt ákvæðum héraðsnefndar eða markavarðar, safna mörkum í hreppnum og innheimta gjöld fyrir þau. Heimilt er að fela markaverði einum söfnun marka, ef hagkvæmara þykir.

43. gr.

Þegar markavörður hefur fengið markaskýrslur allra hreppa ber hann þær saman sín á milli, og þær allar saman við gildandi markaskrár innan sýslu og utan, þar sem búast má við fjársamgöngum.

Heimilt er honum að fella niður nýupptekin mörk, sem of lík eru eldri mörkum og þau sem bannað er að taka upp, ef nokkur eru á skýrslu.

Ákveði markavörður að fella niður mark eða breyta því, skal hann tilkynna það hlutadeigandi og benda þeim á önnur mörk eða breytingar á marki, er geti komið í staðinn. Að öðru leyti ber honum að taka til greina óskir eða kröfur markeigenda, geti þær samrýmst ákvæðum afréttalaga nr. 6/1986 og reglugerðar nr. 579/1989 um mörk, markaskrár og takmörkun á sammerkingum búfjár. Vilji einhver taka upp mark milli þess að markaskrá er samin, ber honum fyrst að fá til þess samþykki markavarðar sem síðan skal auglýsa það í Lögbirtingablaði og jafnframt tilkynna það bréflega öllum hreppstjórum í sýslunni. Hreppstjórar sjái um að markið sé ritað inn í markaskrá. Þeir sem í sýsluna flytjast, fari eins að til þess að fá lögheimild fyrir marki sínum innan fjallskilaumdæmisins.

IX. KAFLI.
Um fjallskilasjóði.

44. gr.

Hreppsnefnd er skylt að stofna og reka fjallskilasjóð í þeim hreppum sem afréttarlönd eiga og renna þá til hans þessar tekjur:

1. Andvirði óskilafjár.
2. Niðurjöfnun fjallskila.
3. Sektir fyrir brot á samþykkt þessari.
4. Aðrar tekjur, er hreppsnefnd eða almennur sveitarfundur samþykkir að renni í sjóðinn.

Tekjum fjallskilasjóðs má hreppsnefnd aðeins verja til þeirra verkefna, er heyra undir framkvæmd ákvæða samþykktar þessarar. Sjóðurinn er í ábyrgð hreppsnefndar, sem gerir reikning hans árlega og lætur fylgja sveitarreikningum.

X. KAFLI.
Ýmis ákvæði.

45. gr.

Rétt er sláturleyfishöfum að láta fara fram markaskoðun á öllu fé, sem þar er leitt til slátrunar, að sjá til þess að í húsum þar sem sláturfé er geymt þar til því er slátrað, sé loft gott, trekklaust og drykkjarvatn eftir þörfum.

46. gr.

Það er stranglega bannað að svelta fénað, frekar en minnst verður hjá komist, hundbeita hann að óþörfu eða misþyrma honum á nokkurn hátt við fjárréttir, í rekstrum eða gæslu, fjallgöngum eða við smölum heimalanda. Slík brot varða skaðabótum og hegningu að lögum.

47. gr.

Héraðsnefnd sker úr öllum ágreiningi hreppsnefnda út af fjallskilamálum, nema það sem lög ákveða að falla skuli undir ítölunefnd. Sömuleiðis heyra undir hana allar kærur og kröfur á hendur hreppsnefndum og hreppstjórum varðandi fjallskilamál. Ennfremur geta einstakir menn komið sér saman um að leggja slík ágreiningsmál undir úrskurð héraðsnefndar.

48. gr.

Brot gegn samþykkt þessari varða sektum nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum refsheimildum og renna sektir í fjallskilasjóð þess upprekstrarfélags sem brot er framið í.

Mál, sem rísa út af brotum á samþykkt þessari, skal fara með að hætti opinberra mála.

Samþykkt þessi, sem héraðsnefnd Rangárvallasýslu hefur samið og samþykkt, samkvæmt lögum nr. 6/1986 um afréttamálefni, fjallskil o.fl., staðfestist hér með til þess að öðlast þegar gildi. Jafnframt er úr gildi felld fjallskilareglugerð fyrir Rangárvallasýslu nr. 239 25. júlí 1974.

Landbúnaðarráðuneytið, 22. mars 1990.

Steingrímur J. Sigfússon.

Jón Höskuldsson.